

๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอรับการสนับสนุนเงินชดเชยพิเศษให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอล จังหวัดตาก

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีแนบท้าย

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง ขอรับการสนับสนุนเงินชดเชยพิเศษให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอล จังหวัดตาก ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาเรื่องดังกล่าวในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ มีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

๑. ประเด็นอภิปราย

๑.๑ การที่รัฐเข้าไปดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง อาจทำให้เกิดค่าเสียโอกาสในการที่จะปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า รัฐจึงควรพิจารณาให้การช่วยเหลือหรือชดเชยแก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเสียโอกาสดังกล่าวอย่างเหมาะสม

๑.๒ โดยทั่วไปโครงสร้างต้นทุนการผลิตอ้อยเพื่อนำไปผลิตเป็นน้ำตาลจะสูงกว่าต้นทุนการผลิตเอทานอล เนื่องด้วยกระบวนการปลูกและดูแลรักษาเพื่อให้ได้ผลผลิตอ้อยที่มีความหวานได้ตามมาตรฐานความต้องการของโรงงานน้ำตาล ดังนั้น การกำหนดเงินชดเชยเพิ่มจากราคาประกันที่บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ประกาศอีก ๒๐๐ บาท/ตัน โดยการอ้างอิงจากค่าทดแทนความหวานนั้น อาจไม่เหมาะสมเนื่องจากการผลิตเอทานอลและการผลิตน้ำตาลมีวิธีการกำหนดผลตอบแทนที่ต่างกัน จึงควรพิจารณาเปรียบเทียบราคาชดเชยโดยอ้างอิงการคำนวณเช่นเดียวกับกรณีมันสำปะหลังซึ่งนำไปผลิตเป็นเอทานอล และควรชดเชยในรูปแบบชดเชยเป็นเงินต่อการผลิตแอลกอฮอล์ (เอทานอล) ต่อลิตรจะเหมาะสมกว่า

๑.๓ ในช่วงที่ผ่านมาราคาอ้อยที่นำไปผลิตเป็นน้ำตาลมีราคาต่ำกว่าหรือใกล้เคียงกับราคาอ้อยที่บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ได้ประกันไว้กับเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ที่ราคาตันละ ๙๕๐ บาท แต่ปัจจุบันราคาอ้อยที่ผลิตเป็นน้ำตาลสูงกว่าราคาประกันดังกล่าว โดยราคาที่โรงงานน้ำตาลประกาศอยู่ที่ตันละ ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งยังไม่รวมเงินสนับสนุนจากกองทุนน้ำตาลอีก ๑๕๔ บาท ดังนั้นเกษตรกรจึงเรียกร้องเพื่อขอรับการชดเชยในครั้งนี้

๑.๔ การดำเนินโครงการเหมืองแร่สังกะสีของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลำน้ำภายในบริเวณห้วยแม่ตา และมีเกษตรกรจำนวนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบและต้องปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกเป็นพืชที่ไม่ใช่อาหาร ซึ่งโดยหลักการ Polluter Pays Principle นั้น ผู้ปล่อยมลพิษจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ดังนั้น บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จึงควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต่อชุมชนรวมถึงการจ่ายชดเชยราคาผลผลิตอ้อยในครั้งนี้ด้วย จึงจะสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น

๑.๕ จากรายงานผลการศึกษาระยะยาวของการปนเปื้อนของสารแคดเมียมภายในพื้นที่ลุ่มน้ำตา จังหวัดตาก ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตจากพืชอาหาร เช่น ข้าว ซึ่งโดยปกติมีผลผลิตต่อไร่สูง ไปสู่การผลิตอ้อยที่มีผลผลิตต่อไร่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเกษตรกรจำนวนหนึ่งหันกลับไปปลูกข้าวเนื่องจากได้ผลตอบแทนมากกว่าการผลิตอ้อยจากโครงการรับจำนำ ส่งผลให้มีผลผลิตที่ปนเปื้อนสารแคดเมียมกลับสู่ห่วงโซ่อาหารอีกครั้ง โดยยังไม่มีมาตรการดูแลอย่างรัดกุมและเข้มงวด จึงควรพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างยั่งยืน อาทิ การเวนคืนพื้นที่ปนเปื้อนสารแคดเมียมที่อยู่ในระดับอันตรายและไม่สามารถเพาะปลูกพืชอาหารได้มาเป็นพื้นที่ปลูกป่า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพื้นที่ที่มีสารปนเปื้อนเป็นพื้นที่กระจัดกระจายไม่ได้เป็นพื้นที่ผืนเดียวกัน อีกทั้งอยู่ใกล้เคียงเขตเศรษฐกิจแม่สอดจึงทำให้ที่ดินบริเวณนั้นมีราคาแพง ดังนั้น แนวทางการเวนคืนพื้นที่ดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของการกำหนดราคาประเมิน

๒. มติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ รับทราบผลความก้าวหน้าการดำเนินการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำตา และการดำเนินงานตามแผนบูรณาการงานพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตา พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ และมอบหมายคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการทำเกษตรกรรมในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนสารแคดเมียมที่เหมาะสม พิจารณาปรับปรุงยุทธศาสตร์และแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมศึกษาความเป็นไปได้ในการเวนคืนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบในแต่ละระดับความเข้มข้นของสารแคดเมียม โดยให้นำเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณา ภายใน ๓ เดือน

๒.๒ มอบหมายกระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน พิจารณหาแนวทางการชดเชยให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่โครงการฯ ภายใต้ขอบเขตที่กองทุนน้ำมันฯ สามารถดำเนินการได้ โดยอ้างอิงการคำนวณเช่นเดียวกับมันสำปะหลังซึ่งนำไปผลิตเป็นเอทานอล พร้อมระบุหน่วยงานและสัดส่วนงบประมาณที่แต่ละหน่วยงานต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินชดเชยดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณา ภายใน ๒ สัปดาห์

๒.๓ ให้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนสารแคดเมียมในลุ่มน้ำตา จังหวัดตากอย่างยั่งยืนต่อไป

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรีเสนอว่าในระยะแรกเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียม อาจต้องมีการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรดังกล่าว อย่างไรก็ตามเพื่อมิให้เกิดปัญหาลักษณะเช่นนี้อีก ในปีต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแผนระยะยาวและเร่งทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือทั้งในเรื่องขอบเขตพื้นที่ที่จะได้รับการสนับสนุน รวมถึงวิธีการหรือเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) ประธานกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) เสนอ โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับความเห็นของนายกรัฐมนตรีไปดำเนินการด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

C

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)

ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๓ ก.ย. ๒๕๕๕

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th (คลิก)

ผอ.สพด. 9 13/12/55
ผอ.กลุ่ม/...../
นวก. 9-5 13/12/55
ผู้พิมพ์/...../

บัญชีหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง ขอรับการสนับสนุนเงินชดเชยพิเศษให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอล จังหวัดตาก

๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๗๙๓๙
ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๗.๒/๑๕๓๘๕
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ ๐๘๐๕.๐๕/๒๑๒๕
ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๓/๒๐๔๓ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงพลังงาน ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๕๐๖/๓๕๙๖
ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๒๑.๐๖/๒๕๑๒
ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๖๐๙/๒๖๙๗
ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๘. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๖/๖๙๖
ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕
๙. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๓๙๒๖ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕